

Representantforslag 9 S

(2014–2015)

fra stortingsrepresentantene Iselin Nybø og Trine Skei Grande

Dokument 8:9 S (2014–2015)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Iselin Nybø og Trine Skei Grande om økt rekruttering av lærere og redusert skolebyråkrati

Til Stortinget

Bakgrunn

30. september 2014 la regjeringen Solberg frem «Lærerløftet». Forslagsstillerne mener at mange av tiltakene som er varslet i denne strategien vil være med på å gi barna en god skole, og å øke statusen til læreryrket. Dette dreier seg blant annet om at elevene får rett til å ha kompetente lærere i flere fag, opptrapping av videreutdanning av lærere, femårig grunnskolelærerutdanning og piloter for å få flere karriereveier i skolen. Forslagsstillerne viser til samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene og partiene Kristelig Folkeparti og Venstre, og enigheten om at det skal gjennomføres et lærerløft i norsk skole. Forslagsstillerne viser til at denne enigheten hviler på erkjennelsen av at lærere med høy, faglig og pedagogisk kompetanse er selve grunnsteinen i skolen, og at en styrking av læreren – i videste forstand – følgelig må være et hovedårend i utdanningspolitikken. Regjeringens «Lærerløftet» er et godt steg på vegen mot et løft for lærerne. Læreren styrkes ikke med kompetanse alene. Elevene må ha lærere som har tid til dem, og det må sikres at vi har nok lærere i årene som kommer. Disse tiltakene vil være med på å gjenopprette tilliten til læreren.

Tillit til lærerne

Det siste halvåret har vært preget av det mange omtaler som en «tillitskrise» mellom arbeidsgiver og arbeidstaker i Skole-Norge, og en langvarig lærer-

streik som understreker behovet for økt tillit til denne yrkesgruppen. Det sier seg selv at denne konflikten utgjør et svært dårlig utgangspunkt for lærerløftet som nå skal gjennomføres i skolen. Undersøkelsen TALIS 2013 forteller at selv om norske lærere generelt trives i arbeidet, så oppfatter bare én av tre lærere at læreryrket blir positivt verdsatt i samfunnet. Det forteller at man må prioritere å arbeide for at tillitsbåndet mellom lærerne og samfunnet gjenoprettes.

For å styrke skolen er det helt avgjørende at flest mulig lærere faktisk blir værende i skolen, at rekrutteringen av nye lærere øker og at flere lærere kommer tilbake til yrket de i utgangspunktet er utdannet til. Den siste tidens konflikt i skolesektoren kan ha vært med på å bidra til å gjøre dette arbeidet enda vanskeligere.

Tillitskrisen mellom lærerorganisasjonene og arbeidsgiversiden har imidlertid ytterligere illustrert behovet for en styrking av lærerrollen. I lys av den langvarige konflikten er det åpenbart at en sentral komponent i realiseringen av lærerløftet i tiden som kommer må omhandle tiltak som bidrar til å løfte lærernes og læreryrkets status.

Læreren har vært og er en viktig samfunnsbygger i Norge. Da folkeskolen ble innført, skulle den inkludere alle lag av folket, og læreren var den fremste eksponenten av målet om økt folkedannelse. Forslagsstillerne ønsker å bygge opp om et slikt bilde på lærerne. Lærerne har en sentral rolle i å bygge fremtidens Norge. En må vise lærerne at man mener det. Det krever politisk vilje til å prioritere skolen i budsjetter nasjonalt, regionalt og lokalt, og å gi lærerne mer frihet til å være de kunnskapsbyggerne de skal være.

Forslagsstillerne vil understreke at lærerne må ha tid til å være lærere. De må ha tid til å forberede undervisningen, følge opp hver enkelt elev og holde seg oppdatert på fag, didaktikk og pedagogikk. Det må

utvises tillit til at lærerne gjør arbeidet sitt uten detaljstyring. Samtidig er det viktig at man finner fleksible arbeidstidsløsninger som både arbeidsgiver og arbeidstaker er tjent med. Det er varslet en oppdatert utredning om tidsbruk i skolen i Venstre. Forslagsstillerne mener en allerede nå bør begynne arbeidet med å redusere byråkratiet i skolen, med mål om 25 pst. reduksjon.

Samfunnet trenger hver eneste lærer som allerede er i skolen, og det trengs flere nye lærere. Statistisk sentralbyrå (SSB) har estimert at man kan komme til å ha en underdekning på ca. 11 000 lærerårsverk i 2020. Samtidig vet man at det er ca. 38 000 lærerutdannede, yrkesaktive som ikke er i skolen, men som er å finne i andre yrker. Og totalt er det ca. 9 000 ikke-kvalifiserte lærere i norsk grunnskole som mangler pedagogisk utdanning eller kun har videregående opplæring. Dette kommer i tillegg til de 38 000 lærerne som ikke har tilstrekkelig, formell kompetanse i engelsk, norsk og matematikk. Derfor er ikke videreutdanning løsningen alene for læreryrket.

Det er behov for å gjøre læreryrket mer attraktivt. Forslagsstillerne mener aktuelle tiltak, i tillegg til det varslede «Lærerløftet», kan være:

- Få flere yrkesgrupper inn i skolen, for å gi lærerne tid til sine kjerneoppgaver.
- Rydde opp i skolebyråkratiet og redusere detalj-

styringen, gjennom å gå gjennom alle forskrifter, lovendringer og rundskriv de siste årene.

- Få på plass gode seniortiltak, slik at det blir attraktivt å bli værende i læreryrket.
- Rekruttere flere lærere fra andre yrker.
- Få flere fagpersoner med doktorgrad inn i undervisningsstillinger i skolen.
- Gi lærere flere karriereveier, slik at det er mulig å gjøre karriere og samtidig ha elevkontakt.
- Sikre at det er mange nok lærere i skolen.
- Gjennomgå læreplanene for å unngå detaljstyring av undervisningen og for mange elementer i hvert fag.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for hvordan skolebyråkratiet kan reduseres med 25 pst. slik at læreren får mer tid til hver enkelt elev.
2. Stortinget ber regjeringen legge frem tiltak for å rekruttere flere lærere fra andre yrker, beholde lærere som er i skolen i dag og rekruttere lærerutdannede til å ønske seg arbeid i skolen.

7. oktober 2014